

MINISTERUL LUCRĂRILOR PUBLICE,
DEZVOLTĂRII ȘI ADMINISTRAȚIEI

MINISTERUL JUSTIȚIEI

**EVALUAREA TEMATICĂ A
CONSILIULUI JUDEȚEAN MUREȘ
PRIVIND IMPLEMENTAREA
STRATEGIEI NAȚIONALE ANTICORUPȚIE 2016 - 2020**

Raport de evaluare

Septembrie 2019

- I. Introducere
- II. Constatări
- III. Bune practici
- IV. Recomandări

I. INTRODUCERE

Adresa fizică:, Strada Piața Victoriei nr. 1, municipiul Târgu-Mureș, județul Mureș, România, cod poștal 540026.

Adresa virtuală: www.cjmures.ro/

Cadrul legal care reglementează activitatea instituției:

- Lege nr. 215 din 23 aprilie 2001 - Legea administrației publice locale cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 273/2006 a finanțelor publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului României nr. 878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul acesteia, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 92/2007 a serviciilor de transport public local, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța Guvernului României nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 162/2008 privind transferul ansamblului de atribuții și competențe exercitate de Ministerul Sănătății către autoritățile administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Hotărârea Guvernului României nr. 385/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii;
- Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative;

- Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare Codul penal;
- Legea nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
- Legea nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnaleză încălcări ale legii;
- Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ cu modificările ulterioare.

Misiune / atribuții / competențe: Consiliul Județean Mureș este autoritatea administrației publice constituită la nivelul județului Mureș pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale în vederea realizării serviciilor publice de interes județean.

Aspecte generale privind organizarea și funcționarea Consiliului Județean Mureș și a structurilor subordonate incluse în procesul de evaluare:

Organigrama instituției poate fi descărcată de pe pagina de internet a instituției, la adresa: <http://www.cjmures.ro/page1ro.htm>

În cadrul Consiliului Județean Mureș își desfășoară activitatea **un număr de 147 de persoane** (cu funcții de execuție, de conducere și de demnitate publică), dintr-un număr total de **225 de funcții** prevăzute în statul instituției, după cum urmează:

- De demnitate publică: **3**
- De conducere: **16**
- De execuție: **128**

La nivelul tuturor celor 20 servicii publice și instituții subordonate, numărul angajaților este de aproximativ 4834, populația deservită fiind de 578 578 de locuitori.

Structuri subordonate:

- Biblioteca Județeană Mureș;
- Muzeul Județean Mureș;
- Teatrul pentru Copii și Tineret „Ariel”;
- Filarmonica de Stat;
- Direcția Județeană de evidență a persoanelor Mureș;
- Redacția Revistei „Vatra”;
- Redacția Revistei „Lato”;
- Centrul Județean pentru cultură tradițională și educație artistică Mureș;
- Ansamblul Artistic Profesionist „Mureșul”;
- Serviciul de pază a obiectivelor de interes județean;
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Nr. 1 Tîrgu Mureș;
- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Nr. 2 Tîrgu Mureș;

- Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Nr. 3, Reghin;
- Serviciul Public Județean Salvamont-Salvaspeo;
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Tîrgu Mureș;
- Regia Autonomă „Aeroportul Transilvania” Tîrgu Mureș;
- S.C. „Parc Industrial Mureș” S.A.;
- Spitalul Clinic Județean Mureș;
- Spitalul Municipal „Dr. Gheorghe Marinescu” Târnăveni.

Evaluarea a constatat în analiza chestionarului privind modul de implementare a Strategiei Naționale anticorupție 2016-2020 transmis de instituția evaluată în data de 14.08.2019 și în desfășurarea vizitei la fața locului, în data de **28 august 2019** între orele 09.00 - 12.30.

Evaluarea a avut ca obiect modul de implementare a următorilor indicatori:

- (1) **Conflictele de interese;**
- (2) **Accesul la informații de interes public;**
- (3) **Incompatibilități;**
- (4) **Declararea cadourilor;**
- (5) **Protecția avertizorului în interes public.**

În cadrul primei teme, privind conflictul de interese, a fost abordată și problema *pantouflage-ului*. În cadrul celei de-a doua teme, accesul la informații de interes public, au fost purtate discuții și cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

De asemenea, în cadrul vizitei membrii echipei de evaluare împreună cu reprezentanții instituției prezente la discuții au identificat cazuri de bună practică în domeniul integrității ce pot fi replicate la nivelul altor autorități administrativ teritoriale și care sunt detaliate în capitolul III al prezentului raport de evaluare.

Componența echipei de evaluare:

- _____, inspector de integritate, Agenția Națională de Integritate, reprezentant al platformei autorităților independente și instituțiilor anticorupție;
- _____, consilier, Direcția Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, reprezentant al platformei de cooperare a administrației publice locale.
- _____, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, Direcția Elaborare Acte Normative, Ministerul Justiției.

Din partea Secretariatului tehnic al Strategiei Naționale Anticorupție:

- _____, director, Direcția de Prevenire a Criminalității, Ministerul Justiției;

Din partea Consiliului Județean Mureș au participat:

- _____, vicepreședinte Consiliul Județean Mureș, responsabil implementare SNA;
- _____, secretar general al județului Mureș;
- _____, consilier, responsabil monitorizare implementare SNA.

II. CONSTATĂRI

Până la efectuarea misiunii de evaluare tematică, Consiliul Județean Mureș a transmis direcției de specialitate din cadrul MLPDA responsabilă cu monitorizarea implementării prevederilor SNA la nivel local următoarele documente:

- Declarația de aderare la valorile și principiile SNA;
- Raportul privind stadiul implementării SNA 2016-2020 în anul 2017;
- Raportul privind stadiul implementării SNA 2016-2020 în anul 2018;
- Chestionarul tematic de evaluare structurat pe teme de evaluare în anul 2019.

Astfel, se constată faptul că, Consiliul Județean Mureș **NU** a transmis până în prezent Direcției Integritate, Bună Guvernare și Politici Publice din cadrul MLPDA nici Anexele A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, precum și a măsurilor de remediere și nici planul de integritate. În cadrul întâlnirii reprezentanții instituției au prezentat echipei de evaluare proiectul *planului de integritate al instituției*, precum și *Analiza diagnostic de evaluare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție*, elaborate în cadrul proiectului „Spunem NU Corupției”, cod SIPOCA 418 și care se află în curs de aprobare.

Cu această ocazie, echipa de evaluare a clarificat printre altele și aspecte specifice *Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale*, precizând faptul că *Analiza diagnostic* poate fi utilizată pentru elaborarea Anexelor A și C. Echipa de evaluare a recomandat în acest sens, contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Centru întreprinderii demersurilor necesare pentru elaborarea/completarea și transmiterea documentelor menționate. Precizăm faptul că în cadrul discuțiilor avute la fața locului cu reprezentanții instituției, echipa de evaluare a mai analizat pe lângă documentele menționate mai sus și codul de etică, precum și proiectele livrabilelor elaborate în cadrul proiectelor menționate anterior, formulând observații/recomandări cu privire la forma și conținutul acestora.

Discuțiile echipei de experți cu specialiștii responsabili pe domeniile ce fac obiectul evaluării au încercat să scoată în evidență, pe cât posibil, modul de înțelegere și aplicare a prevederilor legale pe fiecare secțiune în parte.

Din cele susținute cu ocazia întâlnirii a rezultat că responsabilul SNA din cadrul Consiliul Județean Mureș coordonează activitățile subsumate SNA din cadrul structurilor subordonate.

CONFLICTELE DE INTERESE

Din discuțiile avute la fața locului și chestionarul de evaluare, au rezultat următoarele:

Conform chestionarului, în cursul anului 2018, în cadrul Consiliului Județean Mureș nu au fost persoane în cazul cărora Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese și nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative.

Pentru prevenirea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese, precum și în legătură cu încălcarea normelor privind declararea averilor și a intereselor și, totodată, pentru gestionarea eficientă a apariției unor astfel de incidente de integritate, din chestionarul transmis a reieșit că instituția nu a întreprins măsuri. Totuși, pentru prevenirea și gestionarea conflictelor de interese, Consiliul Județean Mureș a prevăzut în cadrul proiectului „Spunem NU

Corupției”, elaborarea unei proceduri de sistem pentru evitarea conflictelor de interese la nivelul instituției. Echipa de evaluare a analizat la fața locului proiectul elaborat de către consultanți, recomandând revizuirea procedurii prin eliminarea sintagmei „personal contractual” din cadrul anumitor secțiuni, precum și corelarea acesteia cu ultimele modificări legislative în domeniu. Întrucât în textul procedurii nu este prevăzut canalul de comunicare internă pentru situațiile în care un angajat dorește să sesizeze o situație de conflict de interese, iar din chestionarul tematic și discuția cu echipa de evaluare a rezultat că în astfel de situații aceștia se adresează consilierului etic (atât în scris prin e-mail, cât și personal), a fost recomandată menționarea acestuia în draftul documentului. De asemenea, în acest context echipa de evaluare a recomandat desemnarea unei persoane distincte pentru aleși locali.

Conform discuției la fața locului, consilierii județeni care iau parte la deliberarea și adoptarea de hotărâri, primesc toate rapoartele și restul documentelor înaintea ședințelor publice, iar dacă au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii anunță din propria inițiativă potențialul conflict și abținerea de la vot înaintea prezentării ordinei de zi. Echipa de evaluare a recomandat ca președintele sau secretarul comisiei să menționeze la începutul ședinței prevederile legale în acest context, astfel încât să fie consemnat în procesul verbal al ședinței.

În cadrul proiectului „Spunem NU Corupției”, instituția a elaborat și proiectul **Procedurii de sistem privind completarea, transmiterea și publicarea declarațiilor de avere și declarațiilor de interese la nivelul Consiliului Județean Mureș (CJM)**, care stabilește modul de completare/ rectificare/ comunicare și publicare a declarațiilor de avere și a declarațiilor de interese pentru personalul Consiliului Județean Mureș, precum și modul de organizare a sistemului etic, a persoanelor și compartimentelor implicate. Ca și în cazul procedurii anterioare, echipa de evaluare a recomandat corelarea proiectului cu ultimele modificări legislative în domeniu, precum și o prezentare mai detaliată a procesului intern (de exemplu: cum se face informarea internă privind demararea procesului de depunere a declarațiilor, ce conține acest mesaj, responsabilul și canalul de comunicare etc.).

La nivelul Consiliului Județean Mureș sunt desemnați prin dispoziție funcționari din cadrul Serviciului Resurse Umane ca persoane responsabile cu situația declarațiilor de avere și de interese la nivelul instituției. Secretarul județean coordonează implementarea prevederilor referitoare la declarațiile de interese ale aleșilor locali, implicit *Registrelle abținerilor în caz de conflict de interese pentru aleșii locali*. Responsabilii desemnați oferă consultanță în momentul predării formularelor, dar și la cerere. Conform celor două proceduri de sistem se respectă pașii și termenele prevăzute de lege. Până în prezent, la nivelul Consiliului Județean Mureș nu au existat cazuri care să necesite sesizarea Agenției Naționale de Integritate cu privire la completarea necorespunzătoare a declarațiilor de avere și interese. Din discuțiile la fața locului a reieșit faptul că evidența declarațiilor de avere și interese este ținută în format electronic în *registrele dedicate*, care conțin și o rubrică cu observații pentru fiecare angajat ce se completează ori de câte ori este cazul (de ex: nou angajat, demis, decedat etc.).

Personalul din cadrul instituției nu a beneficiat, în perioada de referință, de programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al conflictului de interese. Totodată, cu toate că la momentul completării chestionarului la nivelul instituției nu fuseseră diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la conflictele de interese, în cadrul vizitei instituția a prezentat echipei de evaluare proiectul acestui document (elaborat cadrul proiectului menționat anterior). Cu privire la aceasta, echipa de evaluare a recomandat completarea cu întrebări care să acopere toți cei 11 indicatori din Anexa 3 la SNA 2016-2020.

Atât în chestionarul transmis, cât și în cadrul discuțiilor purtate cu ocazia vizitei de evaluare, reprezentanții Consiliului Județean Mureș au precizat faptul că în perioada de referință nu au existat situații în care să fi fost emis un avertisment de integritate de Sistemul PREVENT, gestionat de ANI, cu privire la procedurile de achiziție publică desfășurate.

În cursul discuțiilor, mai mulți reprezentanți din cadrul instituției au adus în discuție probleme concrete de interpretare și aplicare a dispozițiilor legii, în vederea evitării conflictului de interese, precum și noutățile legislative pentru consilierii județeni. Astfel, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a prelucrat persoanele responsabile cu implementarea dispozițiilor legale privind declarațiile de avere și de interese cu privire la următoarele aspecte la care aveau nelămuriri: modul de transmitere a declarațiilor de avere și interese (temenele, conținutul adresei de înaintare) și maniera în care se realizează anonimizarea veniturilor soțului/soției funcționarilor publici în declarația de avere (se menționează venitul în declarație, iar anonimizarea se face urmare a cererii adresată Agenției Naționale de Integritate la care se atașează adeverința din care rezultă că salariul este confidențial).

PANTOUFLAGE (INTERDICȚIA POST ANGAJARE)

În cadrul discuțiilor purtate în cadrul temei privind „*conflictul de interese*”, a fost abordată și chestiunea *pantouflage*-ului. Astfel, s-a constatat că nu există o cunoaștere aprofundată a subiectului. Pornind și de la definiția cuprinsă în Strategia Națională Anticorupție 2016-2020¹, cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor, precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora.

Ca sediu general al materiei, interdicția post angajare se regăsește în cuprinsul prevederilor art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011 *privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora*, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 94 alin. (3) Legea nr. 161/2003 *privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției*, cu modificările și completările ulterioare, în funcție de specificitatea instituției poate fi gândită o procedură pentru aplicarea legii.

La momentul vizitei nu exista un mecanism intern de monitorizare a situațiilor ce pot genera încălcări ale interdicțiilor legale cunoscute generic sub numele de *pantouflage* sau interdicția

¹ Aprobata prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2016 din 10 august 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 23 august 2016: „Pantouflage: Noile abordări în managementul sectorului public, împreună cu posibilitățile extinse de muncă, au schimbat relațiile serviciului public și ale sectorului privat, precum și percepția publică asupra acestor relații. Necesitatea de a menține încrederea publicului, în special în perioadele de schimbare, sporește importanța dezvoltării și menținerii sistemelor ce abordează conflictele de interese, inclusiv pe cele care apar la migrarea funcționarilor publici către sectorul privat. Cele mai frecvente obiective ale unui sistem care abordează migrarea funcționarilor publici din sectorul public în cel privat sunt: (1) să se asigure că anumite informații dobândite în serviciul public nu sunt utilizate în mod abuziv; (2) să se asigure că exercitarea autorității de către un funcționar public nu este influențată de câștigul personal, inclusiv prin speranța sau așteptarea unei angajări viitoare și (3) să se asigure că accesul și contactele actualilor precum și ale foștilor funcționari publici nu sunt utilizate pentru beneficiile nejustificate ale funcționarilor sau ale altora”.

post-angajare. În acest context, echipa de evaluare a recomandat elaborarea unei declarații pe propria răspundere cu privire la respectarea acestei prevederi pe care angajații să o semneze în momentul eliberării funcției deținute și care să fie inclusă în cadrul *Procedurii de sistem privind completarea, transmiterea și publicarea declarațiilor de avere și declarațiilor de interese la nivelul Consiliului Județean Mureș* care se află în curs de avizare. Totodată au fost prezentate și alte exemple de bune practici în materie, întâlnite în procesul de evaluare a implementării SNA.

ACCESUL LA INFORMAȚII DE INTERES PUBLIC

Ca urmare a analizei paginii de internet a Consiliului Județean Mureș, a chestionarului de evaluare, precum și a discuțiilor care au avut loc în cadrul ședinței de evaluare, au fost constatate următoarele:

La nivelul instituției este desemnată o persoană cu atribuții în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor Legii nr. 544/2001, dar care îndeplinește și alte responsabilități în cadrul instituției, respectiv este consilierul de etică, asigură implementarea prevederilor legale ale Legii nr. 176/2010, Legii nr. 571/2004 etc. În cadrul Consiliului Județean Mureș este desemnată și o persoană responsabilă pentru relația cu presa din cadrul Cabinetului Președintelui. Conform chestionarului atribuțiile lor sunt reglementate în *Regulamentul de organizare și funcționare* al instituției, care poate fi consultat pe site-ul instituției: <http://www.cjmures.ro/regulamente.htm>. Persoana responsabilă de aplicarea Legii nr. 544/2001 nu a beneficiat de instruire de specialitate în anul 2018.

Precizăm faptul că din analiza paginii de internet a instituției a reieșit faptul că în **Secțiunea Relații și informații publice** - sub - secțiunea **Accesul la informațiile de interes public** se regăsesc atât datele de contact ale tuturor responsabililor la nivelul instituției care asigură respectarea accesului la informațiile de interes public, respectiv a transparenței decizionale, cât și procedura prin care se asigură accesul la aceste informații. Solicitățile de informații de interes public cu privire la activitatea Consiliului Județean Mureș se transmit în scris la registratura instituției sau prin poștă electronică la adresa cjmures@cjmures.ro sau lukacs.katalin@cjmures.ro. Din discuția la fața locului a reieșit faptul că relația cu presa se desfășoară mai mult telefonic, foarte rar în scris. Solicitățile venite din partea ziariștilor sunt soluționate în termenele legale prevăzute, iar pe platforma Facebook a fost organizat și un grup pentru presa locală prin intermediul căruia se transmit informații cu privire la conferințele de presă organizate, comunicate, invitații la dezbateri etc. Conferințele de presă sunt realizate cel puțin lunar.

Conform informațiilor oferite în chestionar toate informațiile prevăzute la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 544/2001 sunt publicate pe pagina de internet a instituției în secțiunea **Relații și informații publice** - <http://www.cjmures.ro/page1ro.htm>. În sub-secțiunea **Buletin Informativ** (http://www.cjmures.ro/buletin_informativ.htm) se regăsesc informațiile aferente anilor 2012-2018. Rapoartele anuale de evaluare a implementării Legii nr. 544/2001 pentru anii 2009 - 2018 se regăsesc într-o sub-secțiune distinctă și sunt redactate conform modelului prevăzut în HG nr. 478/2016. Declarațiile de avere și interese pentru anii 2008-2019 sunt publicate în cadrul unei sub-secțiuni dedicate din secțiunea **Relații și informații de interes public** (http://www.cjmures.ro/decl_av_int.htm). În urma analizei paginii de internet a instituției, care se află în curs de actualizare, echipa de evaluare a făcut observații cu privire la modul de

structurarea a informațiilor recomandând ca să se țină cont de prevederile legislative în vigoare în ceea ce privește standardele de afișare pe pagina de internet (Codul administrativ, Anexa 4 la SNA și Anexa 1 la HG. Nr. 478/2016). De asemenea, raportul anual de activitate al instituției (anii 2007-2018), prevăzut la art. 5 din Legea nr. 544/2001, se regăsește în cadrul acestei secțiuni într-o sub-secțiune dedicată - http://www.cjmures.ro/raport_activitate_CJM.htm. Totuși, din discuția la fața locului a reieșit faptul că acesta nu a fost publicat în Monitorul Oficial al României. Astfel, echipa de evaluare a recomandat respectarea prevederilor legislative pe acest segment, respectiv elaborarea și publicarea anuală a raportului de activitate al instituției conform modelului prevăzut în Anexa 3 la HG. Nr. 478/2016. Trebuie menționat faptul că AGENDA DE LUCRU a conducerii Consiliului Județean Mureș nu este disponibilă în vederea consultării pe site-ul instituției.

Ca metode de comunicare online a informațiilor de interes public, Consiliul Județean Mureș folosește atât adresa directă de web (www.cjmures.ro), cât și pagina de Facebook dedicată online (<https://www.facebook.com/paginaoficialaconsiliuljudeteanmures/>), unde se pot pune la curent cu activitatea instituției. Pagina de internet a Consiliului Județean Mureș este disponibilă în trei limbi, respectiv: română, maghiară și engleză.

Din analiza chestionarului a reieșit faptul că nu au fost înregistrate situații de nerespectare a termenelor prevăzute de Legea nr.544/2001 și instituția nu a avut în anul 2018 reclamații administrative. În acest context, echipa de evaluare a precizat reprezentanților instituției faptul că legea nu prevede prelucrarea datelor existente, ci strict punerea la dispoziția solicitanților a informațiilor cerute în formatul disponibil. Astfel, s-a recomandat respectarea prevederilor legale. De asemenea, Consiliul Județean Mureș nu a înregistrat plângerile în instanță cu privire la încălcarea liberului acces la informațiile publice.

Instituția nu are o procedură internă privind accesul la informațiile de interes public, însă are o strategie de comunicare valabilă până în anul 2020 care a fost adoptată în anul 2017. Registrele aferente activității de informare publică respectă formatul prevăzut de legislația în vigoare.

Cu privire la *datele publice deschise (open data)*, din chestionar reiese că la nivelul instituției nu a fost desemnată o persoană pentru activitatea de publicare a datelor deschise, iar până în prezent, instituția nu a publicat seturi de date deschise pe portalul data.gov.ro. În urma discuției privind identificarea și publicarea seturilor de date relevante activității instituției pe portalul data.gov.ro, reprezentanții instituției prezenți au precizat faptul că se are în vedere realizarea acestei activități, prin desemnarea unui responsabil și utilizarea acestui portal ca instrument. Pe pagina de internet a instituției regăsim documente în format *pdf*. Needitabil, Excel și Word.

TRANSPARENȚA ÎN PROCESUL DECIZIONAL

Discuțiile purtate în cadrul Consiliului Județean Mureș în cadrul temei „Accesul la informații de interes public” au atins și problematica *transparenței în procesul decizional* și au relevat faptul că sunt cunoscute și aplicate prevederile Legii nr. 52/2003 *privind transparența decizională în administrația publică*, republicată.

În ceea ce privește anunțurile referitoare la elaborarea unui act normativ promovat în procedură de transparență de către instituție, din consultarea paginii de internet a rezultat faptul că proiectele de hotărâre sunt aduse la cunoștința publicului (<http://www.cjmures.ro/proiecte.htm>) cu respectarea termenului legal prevăzut de lege. Sunt însoțite de documente ce motivează/ justifică necesitatea elaborării (notă de fundamentare,

referat de aprobare), , fiind publicate în format pdf. needitabil sau Excel. Pentru fiecare proiect a fost stabilit un termen limită pentru primirea de propuneri, opinii, sugestii. Sunt precizate locul și modalitatea în care cei interesați pot transmite în scris propuneri, opinii, sugestii.

Pe pagina de internet a instituției se regăsește o sub-sectiunea dedicată transparenței decizionale numită Ședințele CJM, în care însă nu se regăsesc toate informațiile aferente acestui domeniu. În cadrul acesteia regăsim următoarele sub-sectiuni:

- Proiecte de hotărâre pentru anii 2004-2019;
- Proiecte hotărâri cu caracter normativ pentru anii 2005-2019;
- Procese verbale ședințe CJM pentru anii 2004-2019;
- Grafic ședințe comisii de specialitate.

Hotărârile Consiliului Județean Mureș pentru anii 2001-2019 se regăsesc într-o secțiune dedicată în cadrul paginii de internet, la fel și dispozițiile. Rapoartele anuale privind activitatea președintelui și vicepreședinților nu au fost identificate pe site-ul instituției, însă rapoartele consilierilor județeni pentru anii 2012-2018 sunt disponibile în secțiunea dedicată - http://www.cjmures.ro/rapoarte_activitate.htm. Rapoartele anuale privind transparența decizională din perioada 2011 - 2018 sunt publicate în format pdf. pe site-ul instituției în **Secțiunea Relații și informații de interes public**. La nivelul instituției a fost desemnată o persoană responsabilă pentru relația cu societatea civilă ale cărei date de contact sunt disponibile pe site. Din discuțiile avute la fața locului cu reprezentanții instituției a reieșit faptul că există o colaborare bună cu societatea civilă, din partea căreia există un interes ridicat pentru domeniul asistenței sociale și proiectelor dedicate tinerilor.

Astfel, au fost organizate întâlniri publice în vederea dezbaterii proiectelor de acte normative și, pe cale de consecință, au fost redactate minute. Nu au fost situații în care se promovează proiecte de acte normative în procedură de urgență, cu aplicarea art. 7 alin. (13) din Legea nr. 52/2003, republicată. Nu au fost sesizări privind încălcarea dreptului de participare la procesul de elaborare a actelor normative. Nu s-a justificat în scris nepreluarea recomandărilor formulate și înaintate în scris ori verbal de cetățeni și asociațiile legal constituite ale acestora.

Din discuțiile purtate a rezultat faptul că interesul presei pentru proiectele de hotărâre puse în consultare este unul ridicat. Presa este invitată să participe la ședințele publice în cadrul proiectelor publice supuse dezbaterii. Totodată după fiecare ședință instituția transmite un comunicat de presă și acordă un interviu. Ședințele sunt înregistrate video și audio și sunt transmise și live. Se recomandă postarea lor și pe site-ul instituției.

Cu privire la această temă, se ia act de faptul că sunt respectate parțial prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, și în acest context se recomandă întreprinderea măsurilor necesare în vederea aplicării tuturor prevederilor.

INCOMPATIBILITĂȚI

Din discuțiile purtate, precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, au rezultat următoarele:

Din chestionarul transmis a reieșit faptul că, în perioada de referință, în cadrul Consiliului Județean Mureș nu au fost înregistrate cazuri în care Agenția Națională de Integritate să fi emis rapoarte de evaluare prin care a fost constatată încălcarea regimului juridic al

incompatibilităților. De asemenea, nu a fost cazul dispunerii de măsuri administrative, neexistând rapoarte de evaluare emise de Agenția Națională de Integritate care să fi rămas definitive, în anul 2018.

În ceea ce privește prevenirea încălcării regimului juridic al incompatibilităților la nivelul instituției, Consiliul Județean Mureș enumeră în chestionar că nu au fost luate măsuri. Instituția nu are o procedură privind evitarea cazurilor de incompatibilitate care să cuprindă măsuri de identificare timpurie cu privire la incompatibilități, în vederea sesizării Agenției Naționale de Integritate. În acest context, pentru a evita o posibilă stare de incompatibilitate, reprezentantul Agenției Naționale de Integritate a discutat cu persoanele responsabile cu implementarea dispozițiilor legale privind declarațiile de avere și de interese despre posibilitatea numirii unei comisii/persoane care să primească declarațiile făcute de funcționarii care înțeleg să desfășoare o altă activitate, simultan cu funcția publică.

Totodată, din chestionarul transmis a rezultat faptul că pentru situațiile în care un angajat/funcționar public dorește să sesizeze o situație de incompatibilitate, orice persoană interesată poate face sesizări de avertizare în interes public în scris prin e-mail, precum și personal consilierului de etică și persoanelor din conducerea structurilor componente ale aparatului de specialitate.

Din discuții a reieșit faptul că instituția nu verifică, în procedura de angajare a personalului, dacă acesta se află sub incidența interdicției de 3 ani de ocupare a unei funcții publice. Pentru remedierea acestei situații, echipa de evaluare a recomandat consultarea site-ului ANI, secțiunea “Interdicție 3 ani”.

Personalul instituției nu a participat în anul 2018 la programe de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților. De asemenea, în instituție nu au fost diseminate chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajații instituției a normelor privind situațiile de incompatibilitate.

DECLARAREA CADOURILOR

Din discuțiile purtate precum și din analiza răspunsurilor la chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2019, au rezultat următoarele:

Consiliul Județean Mureș elaborează în cadrul proiectului „Spunem NU corupției!” o procedură de sistem privind declararea cadourilor. În cadrul vizitei la fața locului, echipa de evaluatori a analizat proiectul documentului și a recomandat includerea sintagmei „ori pe site” în textul procedurii în secțiunea referitoare la publicarea documentelor de evidență pentru declararea cadourilor. La momentul vizitei, nu era încă constituită *Comisia de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*. Totodată, întrucât nu au existat bunuri de natura celor care să se încadreze în prevederile Legii nr. 251/2004 *privind bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, la nivelul instituției nu au fost elaborate documente de evidență pentru declararea cadourilor. Evaluatorii au precizat că trebuie aduse la îndeplinire prevederile Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitare mandatului sau a funcției, fiind fără relevanță faptul că nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii.

În ceea ce privește gradul de cunoaștere de către angajații instituției a normelor referitoare la declararea cadourilor, din răspunsurile oferite în chestionar a reieșit faptul că nu au fost diseminate chestionare de evaluare, astfel gradul de cunoaștere al angajaților CJ Mureș cu

privire la aceste prevederi nu a putut fi cuantificat. Discuțiile au scos însă în evidență neclarități în legătură cu modalitatea de evaluare a unor astfel de bunuri primite cadou. Astfel, au fost aduse în discuție exemple de bună practică utilizate atât în alte instituții publice cât și, în anumite cazuri, în activitatea diplomatică.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

În cadrul discuțiilor purtate, pornind de la răspunsurile oferite prin chestionarul privind evaluarea tematică privind implementarea Strategiei Naționale Anticorupție 2016-2020, a rezultat că la nivelul Consiliului Județean Mureș nu au existat avertizări în interes public sau cel puțin nu au existat sesizări care să fi fost calificate astfel.

La nivelul instituției a fost elaborat proiectul procedurii privind protecția avertizorilor care să reglementeze modul de protejare a funcționarilor publici și a personalului contractual din cadrul aparatului de specialitate al președintelui consiliului județean și al serviciilor publice, instituțiilor publice și regiilor autonome de interes local care semnaleză încălcări ale legii, dar care nu era avizată. Ținând cont de chestionar și proiectul procedurii analizat la fața locului, se recomandă ca în cadrul acesteia să fie definite canalele optime de raportare a avertizărilor în interes public și implicit modalitatea de identificare corectă a acestora din mulțimea petițiilor, cu mențiunea că specificitatea și modalitatea de soluționare a acestora fiind la fel foarte importantă. În acest context, echipa de evaluare a recomandat actualizarea acesteia conform modificărilor legislative, precum și personalizarea acesteia conform specificului instituție și precizarea termenelor.

Potrivit informațiilor furnizate de autoritatea supusă evaluării, consilierul de etică a fost desemnat ca responsabil de primirea și soluționarea avertizărilor în interes public, acesta beneficiind de încrederea angajaților din instituție.

Din chestionarul completat și transmis de autoritatea publică evaluată, rezultă că la nivelul acesteia nu au fost desfășurate programe de (in)formare cu privire la procedura aplicabilă în materia protecției avertizorilor în interes public.

În legătură cu acest subiect, evaluatorii au oferit soluții de bună practică, precum și noutățile legislative în domeniu.

III. BUNE PRACTICI

➤ În luna august a anului 2018, Consiliul Județean Mureș a demarat proiectul „Spunem NU corupției!”, cod SIPOCA 418, finanțat prin POCA, Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, Obiectiv specific 2.2: Creșterea transparenței, eticii și integrității în cadrul autorităților și instituțiilor publice - <http://www.cjmures.ro/Proiecte/coruptie.htm>. Prin implementarea proiectului se dorește dezvoltarea și consolidarea capacității Consiliului Județean Mureș pentru eficientizarea activităților de prevenire și combatere a corupției în administrația publică locală, promovarea integrității pentru îmbunătățirea performanțelor în activitate, transparentizarea procesului decizional, în acord cu așteptările beneficiarilor.

Până în prezent, pentru atingerea obiectivelor specifice asumate în cadrul acestui proiect au fost demarate următoarele activități prevăzute:

1. Pentru implementarea măsurilor prevăzute de Strategia Națională Anticorupție 2016-2020, au fost contractate serviciile de consultanță de specialitate pentru realizarea documentelor specifice (de ex: Analiza diagnostic, procedura de sistem pentru declararea cadourilor,

chestionarul de autoevaluare, planul de integritate etc.). Proiectele documentelor au fost prezentate și echipei de evaluare urmând a fi adoptate în perioada următoare.

2. Au fost derulate cursuri de instruire (certificat acreditat ANC) în domeniile etică, integritate și prevenirea corupției pentru 180 de persoane [101 funcționari publici; 4 persoane - cabinet demnitar; 35 consilierii județeni (inclusiv 3 demnitari: președinte și vicepreședinți ai Consiliului Județean Mureș) și 20 manageri și 20 de angajați de la nivelul instituțiilor subordonate - care vor prelua atribuții de consilier etică].

3. Consiliul Județean Mureș a organizat și desfășoară în perioadao campania de informare care se adresează cetățenilor județului Mureș și are drept scop atât diseminarea rezultatelor proiectului, cât și transmiterea unui mesaj privind importanța implicării lor în identificarea și prevenirea faptelor de corupție. Până în prezent a fost realizat un spot TV, în două limbi, care este difuzat pe posturi de televiziune în limba română și limba maghiară. Acestea sunt disponibile și pe site-ul instituției - <http://www.cjmures.ro/>. Tot în cadrul acestei activități au fost realizate materiale de promovare care vor fi distribuite atât uat-urilor (afișe), cât și cetățenilor (pliante) cu prilejul evenimentelor organizate de Consiliul Județean Mureș.

IV. RECOMANDĂRI

CONFLICTELE DE INTERESE

1. Actualizarea procedurii de sistem privind prevenirea conflictului de interese, precum și modalitățile de gestionare în situația apariției unei astfel de situații conform observațiilor făcute de către echipa de evaluare la fața locului și includerea în cadrul acesteia a unor dispoziții privind interdicția post-angajare (pantouflage), inclusiv din perspectiva art. 13 alin. (1) din Ordonanța de urgență nr. 66/2011;
2. În ceea ce privește consultanța oferită la momentul completării declarațiilor de interese, să se analizeze oportunitatea centralizării întrebărilor cel mai des întâlnite în vederea evidențierii temelor de interes în acest domeniu;
3. Se recomandă instituirea unui mecanism privind identificarea tuturor persoanelor din cadrul instituției care au obligația depunerii declarațiilor de avere și de interese în cazul numirilor/încetărilor în/din exercitarea funcției publice, a posibilelor conflicte de interese în cazul comisiilor de concurs a depășirii termenelor, transmiterea documentelor către Agenția Națională de Integritate etc.

TRANSPARENȚA INSTITUȚIILOR PUBLICE ȘI ACCESUL LA INFORMAȚIILE DE INTERES PUBLIC DEȚINUTE DE ACESTEA

1. Actualizarea permanentă a listei de acte normative publicate pe pagina de internet a instituției și cu alte reglementări (legislația privind avertizorii de integritate, privind declararea cadourilor, declararea de aderare la SNA 2016-2020 etc.) și conexarea lor cu textele legii pe portalul www.legislatie.just.ro (conform prevederilor HG nr. 478/2016, respectiv standardelor Anexei 4 la HG nr. 583/2016). Totodată se recomandă în acest sens reactualizarea structurii site-ului prin respectarea standardelor aprobate prin actele normative în domeniu și actualizarea informațiilor existente;
2. Aplicarea prevederilor art. 197 alin. (5) din Codul Administrativ referitoare la comunicarea și aducerea la cunoștință a actelor administrative, respectiv crearea unei secțiuni distincte în prima pagină a meniului paginii de internet numită Monitorul Oficial Local și publicarea informațiilor conform procedurii prevăzute în Anexa nr. 1 a actului normativ;

3. Asigurarea participării la activitățile de instruire profesională a persoanelor responsabile de aplicarea Legii nr. 544/2001, cu modificările și completările ulterioare, a persoanei responsabile cu publicarea datelor în format deschis, respectiv a persoanei responsabile de aplicarea Legii nr. 52/2003, republicată;
4. Elaborarea unei proceduri în care să fie exemplificat circuitul documentelor în instituție și a persoanelor implicate, implicit prin definirea specifică a responsabilităților acestora în procesul de informare publică și transparență decizională;
5. Elaborarea și actualizarea permanentă, pe pagina de internet a instituției, a unei liste de întrebări și răspunsuri frecvente, pe teme de larg interes public conform prevederilor art. 8 alin. (1[^]1) din HG nr. 123/2002, cu modificările și completările ulterioare;
6. Completarea și actualizarea sub-sectiunii dedicate transparenței decizionale pentru a putea fi mai ușor de accesat;
7. Înregistrarea și publicarea ședințelor publice ale Consiliului Județean Mureș;
8. Desemnarea unui responsabil pentru date deschise, care să gestioneze user-ul alocat instituției pe portalul data.gov.ro și să analizeze informațiile relevante pentru obiectul de activitate al Consiliului Județean în vederea încărcării acestora pe portalul data.gov.ro, astfel încât să fie utilizate în mod liber, reutilizate și redistribuite de către persoane interesate. Totodată se recomandă și actualizarea și creșterea numărului de documente publicate în program de prelucrare text (de exemplu Word) și program de calcul tabelar (de exemplu Excel) pe site-ul instituției;
9. Evaluarea lărgirii posibilităților de comunicare cu comunitatea și prin intermediul rețelelor de socializare.

INCOMPATIBILITĂȚI

1. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de pregătire profesională în ceea ce privește regimul juridic al incompatibilităților și diseminarea unor chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere de către angajați a normelor privind situațiile de incompatibilitate;
2. Procedură de diseminare la nivelul instituției de chestionare pentru evaluarea gradului de cunoaștere a prevederilor legale care reglementează regimul juridic al incompatibilităților, în contextul numeroaselor modificări legislative survenite în ultima perioadă în acest domeniu și, în special, în cazul aleșilor locali;
3. Elaborarea unei proceduri pentru evitarea și gestionarea, în cazul apariției, a unor situații de încălcare a regimului incompatibilităților.
4. Verificarea pe site-ul ANI a eventualei incidențe a unei interdicții de 3 ani în ipoteza angajării de personal în instituție.

DECLARAREA CADOURILOR

1. Actualizarea/ completarea procedurii de sistem privind declararea cadourilor conform observațiilor făcute de către echipa de evaluare la fața locului;
2. Publicarea pe site-ul instituției a registrului bunurilor chiar dacă nu au fost primite bunuri de natura celor care fac obiectul legii;

3. Respectarea dispozițiilor *Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile primite cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției*, prin:
 - Constituirea Comisiei de evaluare și inventariere a bunurilor primite cu titlu gratuit cu prilejul acțiunilor de protocol.
 - Elaborarea unui registru de evidență a cadourilor și publicarea listei pe pagina de internet a instituției.
3. Organizarea și efectuarea unor sesiuni de informare privind legislația în domeniul declarării bunurilor primite cu titlu gratuit, cu prilejul unor acțiuni de protocol, în exercitarea mandatului sau a funcției, pentru toate persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile legislației în domeniu, pentru conștientizarea personalului cu privire la înțelesul noțiunii de bunuri declarabile în sensul Legii nr. 251/2004, acesta nefiind limitat la darurile manuale primite cu ocazia întâlnirilor bilaterale cu delegații, române sau străine, ci incluzând și materialele promoționale primite de angajații instituției cu ocazia participării la diverse reuniuni, în măsura în care acestea îndeplinesc condițiile legale de declarare;
4. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și procedurii interne în materie, eventual prin aplicarea unor chestionare de evaluare și adoptare a unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

PROTECȚIA AVERTIZORULUI ÎN INTERES PUBLIC

1. Actualizarea și completarea proiectului procedurii privind protecția avertizorului de integritate la nivelul Consiliului Județean Mureș, conform observațiilor/propunerilor făcute de către echipa de evaluare la fața locului
2. Organizarea și efectuarea unei sesiuni de informare cu angajații instituției privind legislația în domeniul protecției avertizorului în interes public, precum și cu referire la prevederile procedurii interne în domeniu, cu întreg personalul Consiliului Județean;
3. Verificarea gradului de cunoaștere/aprofundare a legislației și adoptarea unor măsuri de îmbunătățire a gradului de cunoaștere, dacă sunt necesare.

ALTELE

1. Implementarea Metodologiei de identificare a riscurilor și vulnerabilităților la corupție pentru autoritățile administrației publice locale, instrument de lucru disponibil pe site-ul Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației la secțiunea Integritate și bună guvernare (<http://mdrap.ro/sna-2016-2020>) și transmiterea celor două anexe către DIBGPP;
2. Contactarea responsabilului desemnat la nivelul DIBGPP pentru Regiunea de dezvoltare Centru în vederea întreprinderii demersurilor necesare pentru elaborarea Anexelor A și C privind identificarea riscurilor și vulnerabilităților specifice instituției, respectiv pentru transmiterea planului de integritate al instituției ulterior aprobării;
3. Având în vedere faptul că pe site-ul instituției în prezent nu se regăsește o secțiune dedicată domeniului integritate, iar pagina de internet se află în curs de actualizare în cadrul proiectului „Spunem NU corupției!”, echipa de evaluare recomandă construirea unei secțiuni unde să se regăsească documentele specifice domeniului (de ex: planul de

integritate, rapoartele anuale privind stadiul implementării SNA 2016-2020, planul de integritate etc.);

4. Actualizarea Codului de etică conform noilor reglementări legislative în domeniu.